

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

23 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,
Judecători – Țurcan Anatolie, Mânăscurtă Igor, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

judecând fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General Interimar, Nesterov Aliona, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Frontului Karelian din 24 septembrie 1944, în cauza penală în privința lui,

Statnicov Ivan X, născut în anul X.

Termenul examinării cauzei:
25.08.2023-23.04.2024

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Frontului Karelian din 24 septembrie 1944, Statnicov Ivan a fost condamnat în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 7 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale.

2. La 25 august 2023, Adjunctul Procurorului General Interimar, Nesterov Aliona, a declarat recurs în anulare, prin care invocând temeiurile prevăzute de art.art.452 alin.(1), 453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Frontului Karelian din 24 septembrie 1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Statnicov Ivan.

2.1 În argumentarea recursului în anulare invocă următoarele:

- instanța de judecată a examinat cauza penală în ședință închisă și în lipsa apărătorului, ce constituie încălcarea art.11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale”, precum și dreptul fundamental prevăzut de art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care prevede că „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații... în materie penală îndreptate împotriva sa”;

- nu au fost prezentate probe care dovedesc existența în faptele comise de Statnicov Ivan a infracțiunii de „activitate contrarevoluționară”, deoarece din declarațiile martorilor acuzării (date citirii), nu se confirmă faptul că, prin acțiunile sale, inculpatul făcea agitație și propagandă antisovietică și contrarevoluționară îndreptată la slăbirea și înlăturarea puterii statului sovietic, așa cum prevede dispoziția art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR (red. a. 1926);

- în privința inculpatului Statnicov Ivan a fost încălcat și art.4 Protocolul nr. 7 al CEDO, care prevede dreptul de a nu fi judecat și pedepsit de două ori, pentru una și aceeași faptă, or față de acesta au fost aplicate două pedepse principale - privațiune de libertate și obligarea

îndeplinirii unor munci fizice în lagăr de corectare prin muncă, ce reprezintă încălcarea Convenției;

- sentința de condamnare este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- potrivit art.3 lit. a) din Legea RM nr.1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, în baza deciziilor organelor judiciar sau extrajudiciare pentru activitate contrarevoluționară;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Statnicov Ivan, în temeiul art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, în legătură cu prezența circumstanțelor care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3. Judecând recursul în anulare declarat, în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art.53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, (nr.1225-XII din 08 decembrie 1992), recursurile în anulare sau deciziile Procuraturii Generale privind refuzul reabilitării prevăzute la articolul 52 alineatul 4 din prezenta lege se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Totodată, completul de judecată menționează că cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, care în partea relevantă a art. XI alin.(3¹) în vigoare din 01.09.2023) și ulterior a fost completată prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 286 din 05.10.2023, în vigoare din 28.11.2023), potrivit cărora, recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

Astfel, hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală (la caz în redacția legii în vigoare la data declarării recursului în anulare, până la 01.09.2023), în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (nr.1225-XII din 08 decembrie 1992).

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost condamnate sau executate pentru activitate contrarevoluționară.

La caz, se constată că, prin sentința Tribunalului Militar al Frontului Karelian din 24 septembrie 1944, prin care Statnicov Ivan a fost condamnat în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 7 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale, cade sub incidența prevederilor art.3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), și în acest sens prin efectul legii este declarat nevinovat, urmând a fi reabilitat.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului în anulare), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre prezența în speța vizată, a

motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Statnicov Ivan în baza art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR (redacția anului 1926), cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a se dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

4. În conformitate cu prevederile art.art.457, 435 alin.(1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General Interimar, Nesterov Aliona, casează total sentința Tribunalului Militar al Frontului Karelian din 24 septembrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui *Statnicov Ivan X*, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR (redacția anului 1926), pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu reabilitarea acestuia în conformitate cu art.3 lit. a) a Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992.

Statnicov Ivan X este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Mânăscurtă Igor

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie